

**Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 98
o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat**

Generální konference Mezinárodní organizace práce,

kteřá byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 8. června 1949 na svém třicátém druhém zasedání,

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořádku zasedání,

rozhodnuvši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,

přijímá dne 1. července 1949 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o právu se organizovat a kolektivně vyjednávat, 1949:

Čl.1

(1) Pracovníci budou používat přiměřené ochrany proti všem projevům diskriminace směřujícím k ohrožení odborové svobody v jejich zaměstnání.

(2) Taková ochrana se zejména uplatní, pokud jde o jednání, mající za cíl:

- a) vázat zaměstnání pracovníky na podmínku, že se nestane členem odborové organizace nebo že zruší svoje členství v odborové organizaci;
- b) propustit pracovníky nebo ho jiným způsobem poškodit pro jeho členství v odborech nebo pro jeho účast na odborové činnosti v mimopracovní době nebo, se souhlasem zaměstnavatele, během pracovní doby.

Čl.2

(1) Organizace pracovníků a zaměstnavatelů požívají při ustavování, činnosti nebo správě svých organizací náležitě ochrany proti jakémukoli zasahování jedněch do záležitostí druhých, ať již přímému či prostřednictvím zástupců nebo členů.

(2) Za zasahování ve smyslu tohoto článku se pokládají zejména opatření směřující k vytvoření organizací pracovníků ovládaných zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů nebo k podporování organizací pracovníků finančními nebo jinými prostředky s úmyslem podřídit tyto organizace kontrole zaměstnavatelů nebo organizacím zaměstnavatelů.

Čl.3

Tam, kde je to nutné, budou zřízeny orgány přiměřené vnitrostátním podmínkám, aby bylo zajištěno respektování práva organizovat se, vymezeného v předchozích člácích.

Čl.4

Tam, kde je to nutné, budou přijata opatření přiměřená vnitrostátním podmínkám pro povzbuzení a podporování co nejširšího rozvoje a využití metody dobrovolného vyjednávání mezi zaměstnavateli a organizacemi zaměstnavatelů na jedné straně a organizacemi pracovníků na druhé straně, tak, aby byly upraveny podmínky zaměstnání pomocí kolektivních smluv.

Čl.5

(1) Do jaké míry budou záruky vyplývající z této úmluvy uplatněny v ozbrojených silách a v policii, bude stanoveno vnitrostátní zákonodárství.

(2) Podle zásad stanovených v odstavci 8 článku 19 ústavy Mezinárodní organizace práce, nelze o ratifikaci této úmluvy některým členským státem mít za to, že se dotýká jakéhokoli již existujícího zákona, soudního rozhodnutí, obyčeje nebo dohody, na základě nichž se poskytují příslušníkům ozbrojených sil a policie práva zaručená touto úmluvou.

Čl.6

Tato úmluva se nezabývá postavením veřejných zaměstnanců pracujících ve státní správě a nebude moci být žádným způsobem vykládána tak, že by poškozovala jejich práva nebo jejich statut.

Čl.7

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Čl.8

(1) Tato úmluva zavazuje pouze členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

(2) Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

(3) Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Čl.9

(1) Prohlášení, zasílaná generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, podle odstavce 2 článku 35 Ústavy Mezinárodní organizace práce, budou uvádět:

a) území, ohledně nichž se příslušný členský stát zavazuje provádět ustanovení úmluvy beze změny;

b) území, ohledně nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy se změnami a podrobnosti o těchto změnách;

c) území, na nichž není možno úmluvu provádět, a v těchto případech důvody, pro které ji není možno provádět;

d) území, ohledně nichž si vyhrazuje svá rozhodnutí až do hlubšího posouzení situace.

(2) Závazky uvedené pod písmeny a) a d) prvního odstavce tohoto článku budou považovány za nedílnou součást ratifikace a budou mít stejné účinky.

(3) Každý členský stát se může kdykoliv novým prohlášením zcela nebo zčásti vzdát výhrad obsažených v jeho původním prohlášení na základě ustanovení pod písmeny b), c) nebo d) prvního odstavce tohoto článku.

(4) Každý členský stát může v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 11, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoliv dřívějšího prohlášení a uvádějící údaje o současné situaci v takových územích.

Čl.10

(1) Prohlášení zaslaná generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle odstavce 4 a 5 článku 35 ústavy Mezinárodní organizace práce budou uvádět, zda ustanovení úmluvy budou prováděna na určitém území beze změny nebo se změnou; pokud bude v prohlášení uvedeno, že ustanovení úmluvy budou prováděna se změnami, musí v něm být podrobně uvedeno, v čem zmíněné změny spočívají.

(2) Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán se mohou pozdějším prohlášením zcela nebo částečně vzdát práva dovolávat se kteréhokoliv změny uvedené v dřívějším prohlášení.

(3) Členský stát, členské státy nebo příslušný mezinárodní orgán mohou v obdobích, během nichž lze úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 11, zaslat generálnímu řediteli nové prohlášení, pozměňující v jakémkoli jiném směru znění kteréhokoliv dřívějšího prohlášení a obsahující údaje o současném stavu, pokud jde o provádění této úmluvy.

Čl.11

(1) Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který ji zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

(2) Každý členský stát, jež ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Čl.12

(1) Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací, prohlášení a výpovědí, kterému členové organizace sdělí.

(2) Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Čl.13

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, prohlášeních a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Čl.14

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci správu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Čl.15

(1) Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 11, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;

b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

(2) Tato úmluva zůstane však v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Čl.16

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.